

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULUN VÄLINEN SOPIMUS KAUDELLE 2017-2020

1. YLEISTÄ

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja ammattikorkeakoulu ovat ammattikorkeakoululain (932/2014) 42 §:n 1 momentin nojalla sopineet ammattikorkeakoulun toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta sekä muista eduskunnan ja valtioneuvoston korkeakouluille asettamista strategisista tavoitteista.

2. KORKEAKOULULAITOKSEN YHTEISET TAVOITTEET JA KORKEAKOULUKOHTAISET TOIMENPITEET

Tavoitetila 2025

Suomalainen - nykyistä laadukkaampi, kansainvälisempi, vaikuttavampi ja tehokkaampi - korkeakoululaitos on vuonna 2025 kansainvälisesti kilpailukykyinen, mahdollistaa korkeaan osaamiseen perustuvan suomalaisen yhteiskunnan ja toimintatapojen uudistumisen sekä tuottaa osaamista ja uutta tietoa globaalien, usein monialaisten ongelmien ratkaisemiseen. Korkeakoulut ja tiedelaitokset ottavat toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset, kuten digitalisaation, kansainvälistymisen ja väestökehityksen.

Suomalaiset yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat kansainvälisesti vahvoja ja kilpailukykyisiä toimijoita. Korkeakoululaitos muodostuu korkeatasoisista, vahvuusalueilleen profiloituneista yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Näiden osaaminen täydentää toisiaan siten, että yhteiskunnan ja työelämän erilaisiin tarpeisiin vastataan. Korkeakoulujen toiminnassa korostuvat sivistystehtävä, yhteiskuntavastuu ja vaikuttavuus, kestävän kehityksen periaatteet, eettinen toimintatapa sekä hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen. Laatua on vahvistettu kansainvälistymällä, digitalisaatiota hyödyntämällä sekä toimintaa modernisoimalla. Opintopolkuja on joustavoitettu, tieto on avointa ja infrastruktuurit yhteiskäytössä. Suomeen muodostuu tutkimuksen huipulla toimivia yliopistoja ja kaikissa yliopistoissa on kansainväliselle tasolle yltäviä tutkimusaloja. Ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tukee entistä vahvemmin koulutusta ja luo edellytyksiä pk-yritysten sekä yksityisen ja julkisen sektorin palvelujen uudistumiselle.

Korkeakoulut ennakoivat ja tukevat yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistumista ja turvaavat tarvittavan korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden, ottaen huomioon pienevän nuorisoikäluokan sekä työ- ja elinkeinoelämän ja yhteiskunnan muutosten vaikutukset alakohtaisiin koulutustarpeisiin. Korkeakoulut vahvistavat osaamisellaan eri toimijoita yhdistäviä alue- ja alakohtaisia innovaatio- ja osaamiskeskittymiä. Nämä edistävät alueiden omiin vahvuuksiin ja kilpailuetuihin perustuvaa älykästä erikoistumista sekä uusien kasvualojen vahvistumista. Samalla hyödynnetään alueiden osaamispotentiaali korkeakoulujen toiminnan kehittämisessä.

Korkeakouluyhteisö heijastaa väestön moninaisuutta ja sen toiminnassa toteutuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Korkeakoulut vahvistavat vaikuttavuuttaan erityisesti lisäämällä osaamisen ja tutkimustulosten laajempaa hyödyntämistä, kaupallistamista, osaamisen vientiä, elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia sekä yrittäjyysvalmiuksia ja -edellytyksiä.

Korkeakoulut avaavat laajasti tutkimuksen tuloksia ja kehittävät aktiivisesti uusia toimintamalleja osaamisen siirtämiseksi yhteiskuntaan.

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön tietojärjestelmät ovat yhteentoimivia. Tietojen ja käsitteiden yhteismitallisuus sekä valtakunnallinen tietovaranto tukevat korkeakoulujen toimintaa ja ministeriön ohjausta.

Korkeakoulut ovat lisänneet kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä strategisesti valituilla alueilla hyödyntäen keskinäistä yhteistyötä ja verkottumista. Korkeakoulut hyödyntävät monipuolisesti eurooppalaisen korkeakoulutus- ja tutkimusalueen sekä Team Finland -toiminnan mahdollisuuksia.

Keväällä 2015 alkanut HAMKin yksiköiden profilointityö jatkuu ja profiileja on tiivistetty OKM:n kanssa sovittujen linjausten mukaisesti. HAMK vei läpi strategiaproessin vuosina 2018-19. Strategiassa HAMK linjaa olevansa soveltavan tutkimuksen ja työelämää uudistavan osaamisen korkeakoulu. Tavoitteena on olla yhteiskunnallisesti entistä vaikuttavampi korkeakoulu.

HAMK on mukana kestävään metsäbiotalouteen liittyvässä kansallisessa verkostossa.

HAMK on jatkanut kansainvälistä toimintaansa Beyond Alliance for Knowledge -liittoumassa ja kansainvälisten koulutuksen viennin kumppaniensa kanssa. Opiskelijoiden ja henkilöstön kansainvälisyyttä tukevia malleja kehitetään edelleen ja yhteistä tutkimustoimintaa vahvistetaan.

Vuonna 2016 alkanut strateginen yhteistyö Luken (ks. seuraava sopimuskohta) ja HUMAKin kanssa jatkuu sovitun mukaisesti. Yhteistyösopimuksia tullaan päivittämään.

HAMK on solminut vuonna 2017 yhteistyösopimuksen Laurea ammattikorkeakoulun kanssa yhteisen tutkimustoiminnan edistämiseksi Suomen kasvukäytävällä. Tutkimusyhteistyössä on jo käynnistynyt useita yhteishankkeita. Ammatillisen tohtorikoulutuksen edistäminen kansainvälisten yliopistokumppanien kanssa on edennyt ja tarvittavia sopimuksia on solmittu. Ensimmäiset tohtoriopiskelijat on valittu.

HAMK on solminut strategisen kumppanuussopimuksen Aalto-yliopiston kanssa v. 2018. Sopimuksessa sovittiin yhteisestä pedagogiikan ja koulutusviennin kehittämisestä, koulutuspolkujen joustavoittamisesta, yhdessä tehtävästä tutkimustoiminnasta, jolla tuetaan yritysekosysteemejä sekä infrastruktuuriyhteistyöstä. Esimerkkejä yhteistyön etenemisestä:

- HAMKin ammatillisen opettajakorkeakoulun toiminta on vakiintunut Aallon kampuksella.
 - Tehostettu pedagogisten opintojen hyväksilukua ja suunniteltu yhteistä matemaattis-luonnontieteellistä moduulia.
 - HAMK Design Factory -toiminta on käynnistymässä. Tilat ja laboratorio ovat rakentumassa ja ensimmäisiä toimintoja käynnistellään.
 - Aallon ChemArts opintokokonaisuus toteutetaan vuonna 2019 HAMKin Lepaan kampuksella yhdessä hamkilaisten kanssa.
 - Aalto osallistuu HAMKin Bioeconomy 4.0 ja Carbon 4.0-hankekokonaisuuksiin (rahoittajana OKM).
- Lisäksi on jätetty useita muita yhteisiä hankehakemuksia.

Vuonna 2019 solmittiin strateginen kumppanuussopimus HAMKin ja Kaakkois-Suomen

ammattikorkeakoulun (XAMK) välille. Sopimus kattaa mm. verkkopohjaisen koulutuksen, koulutuksen viennin ja tutkimuksen yhteiskehittämisen sekä aluevaikuttavuuden parantamisen ja edunvalvonnan tehostamisen näkökulmat.

Tutkijayliopettajajärjestelmää on rakennettu ulkoisin ja sisäisin rekrytoinnein vahvistamaan HAMKin soveltavaa tutkimustoimintaa.

Tietojärjestelmien ja -varantojen kansallista kehittämistä jatketaan osana HAMKin tiedolla johtamista. Tämä pitää sisällään ristiinopiskelun mahdollistamista, korkeakoulutuksen tietovarantojen avaamista ja hyödyntämistä, järjestelmäkehitystä sekä CSC:n tutkimuspalvelujen käyttöönottoa. Lisäksi HAMK kehittää omaa järjestelmäarkkitehtuuriaan joustavammaksi em. kehitystarpeita ajatellen (mm. pilotoidaan keinoälypohjaisia tuutoreita ja tutkimusaineistonhallintaa).

Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina

Korkeakoulut jatkavat alakohtaista ja alojen välistä toiminnallista ja rakenteellista kehittämistä osaamisen kokoamiseksi ja epätarkoituksenmukaisten päällekkäisyyksien purkamiseksi. Korkeakoulut profiloituvat, selkeyttävät ja tiivistävät yhteistyötä ja työnjakoa niin keskenään kuin tutkimuslaitosten kanssa koulutuksessa, tutkimuksessa, tukipalveluissa, rakenteissa ja infrastruktuureissa. Syvenevällä yhteistyöllä tuetaan voimavarojen tehokasta käyttöä ja laadun vahvistamista. Kansalliset ja kansainväliset strategiset kumppanuudet vahvistavat korkeakoulujen profiileja. Korkeakoulut keskittävät voimavaroja harvempiin, vaikuttavampiin ja taloudelliselta kantokyvyltään vahvempiin toiminnallisiin yksiköihin. Tämä edellyttää myös poisvalintojen toteuttamista korkeakouluissa.

Ammattikorkeakoulu syventää yhteistyötään ja sujuvoittaa yhteistyön käytäntöjä Luonnonvarakeskuksen kanssa yhteisesti resursoiduissa toimintaympäristössä luonnonvara-alalla. Yhteistyössä sovitaan koulutuksen, tutkimuksen ja voimavarojen tehokkaammasta yhteiskäytöstä.

HAMK toimii sopimuspohjaisesti kampuksillaan yritysten ja muiden koulutustoimijoiden kanssa tavoitteena yhdistää tutkimusta, koulutusta ja työelämää.

Ammattikorkeakoulu uudistaa koulutustaan ja lisää tutkimustoimintansa vaikuttavuutta VIA University Collegen (Tanska) ja Feevale Universityn (Brasilia) kanssa solmittujen strategisten kumppanuuksien avulla.

HAMKin ja Luken välinen yhteistyösopimus uudistetaan. Painopisteenä on kummankin organisaation infrastruktuurin yhteiskehittämisessä ja laboratorioden sekä laitekantojen linkittämisessä luonnonvara-alan koulutukseen ja tutkimukseen. Tällä hetkellä yhteisiä tutkimus- ja kehittämishankkeita on 10. Luken tutkijat ovat osallistuneet aktiivisesti HAMKin hallinnoimaan biotalouden digitalisaatiota edistävään kansalliseen hankkeeseen (rahoittajana OKM ja korkeakoulut). Lisäksi Luke on ollut mukana HAMKin biotalousinsinööriskoulutuksen ja kestävän kehityksen koulutuksen toteutuksissa.

Osana HAMKin, VIA University Collegen (Tanska) ja Feevale Universityn (Brasilia) muodostamaa Beyond Alliance for Knowledge -liittouman toimintaa ammattikorkeakoulu uudistaa ja kansainvälistää koulutustaan sekä lisää tutkimustoimintansa vaikuttavuutta.

Tutkimusyhteistyötä on jatkettu sopimuksen mukaisesti mm. veteen liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi. Yhteistyötä on toteutettu tutkijavaihtoina ja hankevalmisteluna. EU:n COST-ohjelma myönsi rahoitusta kiertotaloushankkeelle, jossa toimijoina on Beyond-liittouman tutkijoita. Korkeakoulut järjestävät yhteisen tutkimusseminaarin "Sustainable Society and Technology" syksyllä 2019.

Koulutuksen osalta liittouman tavoitteena on lisätä verkkopohjaisten opetusmoduulien määrää eri koulutusaloilla. Niistä esimerkkeinä YAMK-tasoinen verkkomoduuli "Aging in society - cross-cultural perspectives" ja tekniikan alan verkkomoduuli 3D-tekniikoista.

Kampusopimusten mukaista yhteistoimintaa on jatkettu HAMKin kaupunkikampusten alueilla. HAMKin vastuulla on Hämeenlinnan elinkeinoekosysteemyön biotalouskokonaisuus, jossa rakennetaan alueen elinkeinoelämälle uusia mahdollisuuksia. Forssassa HAMK on mukana vahvistamassa kiertotalouden yrittäjyyttä edistäviä toimintoja. HAMKin Riihimäen kampuustoimintoja on kehitetty mm. robotiikkaan liittyen. Valkeakoskelle on rakentumassa automaatioon ja energiatekniikkaan liittyvä keskittymä. Kampusten muodostamien osaamiskeskittymien tehtävänä on palvella koko HAMKia ja sen toimintaympäristöä.

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään

Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista sekä lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia täysimääräisesti. Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja, hyväksilukumenettelyjä ja tutkintoja niin, että kansallinen ja kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy. Korkeakoulut luopuvat pääsääntöisesti siltaopinnoista.

Korkeakoulut hyödyntävät toisen asteen tutkintoja opiskelijavalinnassa nykyistä enemmän ja luopuvat pitkäkestoisesta valmistautumista edellyttävistä pääsykokeista. Korkeakoulut lisäävät yhteistyötään toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi. Valintamenettelyjä kehitetään alakohtaisessa yhteistyössä. Ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittavien osuutta uusista opiskelijoista kasvatetaan hyödyntämällä paikkojen varaamismahdollisuutta ensikertaisille hakijoille ja kehittämällä siirto-opiskelijoiden valintaa.

Korkeakoulut tukevat mahdollisuuksien tasa-arvoa ja edistävät tutkintojen suorittamista tavoiteajassa kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut lisäävät joustavia opiskelumahdollisuuksia sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista. Korkeakoulut monipuolistavat opiskelijoiden ohjausta ja lisäävät yhteistyötä työelämän kanssa. Toimivat ura- ja rekrytointipalvelut tukevat nopeaa valmistumista ja työllistymistä. Korkeakoulut ottavat käyttöönsä valtakunnallisen uraseurannan.

Korkeakoulut ottavat vastuuta maahanmuuttajien osaamisen ja koulutustarpeiden tunnistamisesta sekä työllistymisen edellytysten parantamisesta.

Hämeen ammattikorkeakoulu ottaa vuoteen 2018 mennessä käyttöön opiskelijavalinnan, joka ei edellytä hakijalta pitkää valmistautumista. Ammattikorkeakoulu hyödyntää ammatillisen toisen asteen tutkintotodistuksia ja ylioppilastutkintotodistuksia opiskelijavalinnoissa.

Ammattikorkeakoulu lisää ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittamaan valittujen osuutta kaikista uusista opiskelijoista. Vuonna 2020 ammattikorkeakouluun perustutkintoa suorittamaan valituista opiskelijoista vähintään 80 %

on aidosti ensimmäistä kertaa korkeakouluun hyväksyttyjä.

Ammattikorkeakoulu vahvistaa digitaalista opetustarjontaa, pedagogiikkaa ja oppimismahdollisuuksia vuoteen 2018 mennessä luodakseen aiempaa paremmat mahdollisuudet ympärivuotiseen opiskeluun. Opintoihin liittyvät keskeiset tietojärjestelmät ovat mobiilisti korkeakoulu yhteisön käytettävissä sopimuskauden loppuun mennessä.

Ammattikorkeakoulu vahvistaa työelämäyhteistyön laatua ja vaikuttavuutta sekä opiskelijoiden työllistymisedellytyksiä liittämällä tutkintoon johtava koulutus osaksi tutkimusyksiköiden toimintaa.

Ammattikorkeakoulu tarjoaa opettajankoulutuksen osaamistaan ammattikorkeakoulujen pedagogiseen kehittämistyöhön sekä opettajien digipedagogiikan osaamisen vahvistamiseen. Opettajien pedagoginen kehittämisohjelma on toteutettu sopimuskauden aikana ja sen on läpikäynyt 100 % ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkimushenkilöstöstä.

Hämeen ammattikorkeakoulu suunnittelee ja toteuttaa yhteistä opintotarjontaa sekä koulutusvientiä muiden ammatillisten opettajankoulutusta antavien ammattikorkeakoulujen kanssa.

HAMKin tutkintotavoitteinen koulutus perustuu moduulirakenteeseen. Koulutusten kolmea mallia (8-16, 18-100, 24/7) on kehitetty edelleen. Vuonna 2018 tehdyn moduulien itse- sekä vertaisarvioinnin tulosten pohjalta on edelleen kehitetty osaamisperustaisuutta, ilmiöpohjaisuutta, yhteissuunnittelua, työelämän kytkeytymistä moduuliopetukseen sekä kansainvälisyyttä. Vuonna 2019 toteutetaan moduulien ulkopuolisten työelämän edustajien toteuttama arviointi. Edellisen strategian (HAMK 2020) mukaisesti ilmiöpohjainen ja moduulirakenteeseen perustuva koulutus ja koulutuksen toteutusmallit ovat täysimittaisesti käytössä vuonna 2020.

HAMK sitoutuu toteuttamaan kansallisia periaatteita opiskelijavalintaprosessissa. Lisäksi opiskelijoita otetaan mm. avoimen ammattikorkeakoulun opintojen ja toisen asteen väyläopintojen kautta. HAMK on toteuttanut joustavaa erillishakua vieraskielisiin koulutuksiin keväästä 2018 alkaen.

HAMK koordinoi valtakunnallisia koulutuksen kehittämishankkeita, joissa kehitetään mm. seuraavia asioita:

- Maahan muuttaneiden korkeakoulutettujen osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä urakehityksen tukeminen Suomessa,
- maahanmuuttajien kieli- ja kulttuuriosaaminen,
- opettajien maahanmuutto-osaamisen lisääminen,
- liiketalouden ja sosiaalialan lisäkoulutukset maahanmuuttajille,
- ammatillisen opettajakoulutuksen tutkimusperustainen kehittäminen.

HAMK on mukana ammattikorkeakoulujen yhteisessä verkko-opetustarjonnassa (Campusonline.fi). Lisäksi HAMKilla on omaa kesäopintotarjontaa, jossa opiskelijat tekevät mm. projektiopintoja tutkimusyksiköissä ja suoraan yrityksille. Kansainvälisille opiskelijoille kesäprojektit tarjoavat myös työharjoittelupaikkoja.

HAMK on käynnistänyt mahdollisuuden väyläopintoihin kaikissa koulutusvastuissaan ammatillisen toisen asteen opiskelijoille jo vuonna 2018. Tämän tyyppinen kehittäminen on keskiössä myös HAMKin alueellisissa kampuusopimuksissa.

HAMKin insinöörikoulutuksen luma-aineiden tarjontaa verkossa on lisätty ja sitä tuetaan

laskupajakäytännöin. Opintotarjonta- ja opiskelukäytännöt ovat yhdenmukaistettu sekä suomen- että englanninkielisissä koulutuksissa. Toiselle asteelle on tarjottu avoimen ammattikorkeakoulun kautta opintoja ja opiskelijoille on tarjottu valintakokeeseen valmentavaa koulutusta. HAMKin Teknologiaosaamisen yksikkö ja tutkimusyksikkö HAMK Tech sekä Ammattiopisto Tavastia, Hyria koulutus Oy ja Linnan Kehitys Oy ovat tuottaneet TKI-palveluja tuotteistamisesta ja korkealujuusterästen hitsaamisesta metallialan yrityksille. Toiminnassa on hyödynnetty oppilaitosten laboratorioita ja laitteistoja yhteisesti. Palvelujen tuottamiseen ovat osallistuneet myös HAMKin ja toisen asteen opiskelijat. Tätä kautta mm. kahdeksan vieraskielistä AMK-opiskelijaa työllistyi palvelukonseptia käyttäneisiin yrityksiin.

HAMKin hallinnoimassa OKM:n luonnonvara-alaa digitalisoivassa kärkihankkeessa rakennetaan 12 amk:n yhteistarjontaa kaikille luonnonvara-alan opiskelijoille (60 op:n yhteinen tarjonta). Tällä hetkellä tarjotaan opiskelijoiden osaamista profiloivina verkkototeutuksina yli 100 op. Toisessa OKM:n rahoittamassa kärkihankkeessa kiertotalouskoulutuksen kehittämiseksi 19 ammattikorkeakoulua kehittää 200 opintopisteen verkko-opintoja.

Opettajankoulutuksen 13 opintopisteen kasvatustieteen perusopinnot järjestetään kesäopintoina ja suurin osa opettajaopiskelijoista suorittaa nämä opinnot.

Lisäksi siirtymistä toiselta asteelta ammattikorkeakouluun on tuettu seuraavin toimenpitein:

- Ammatillisella toisella asteella ja lukiossa on opettajien osaamista lisätty väyläopintojen hyödyntämisessä (OKM- ja ESR-rahoitus).
- On solmittu opiskelijasopimuksia ja opiskelijat ovat suorittaneet opintoja suunnitellusti (esim. 30 op:n liiketalouden opintoja hämeenlinnalaisessa lukiossa).
- Lukioille on suunnattu kesäopintoja (KesäHAMK sekä Tekniikkaa tekemällä ja kokemalla, joka on ollut käynnissä jo viidettä vuotta). Em. opinnot hyväksytään luonnontieteiden kurssiksi lukiossa.
- Oppilaitosten opinto-ohjaajien yhteistyötä on kehitetty.

HAMK on käynnistänyt keväällä 2018 kolmevuotisen opetuksen digitalisaatio -projektin LeaD, jonka viitekehyksenä on eurooppalainen DigiCompOrg-toimintamalli. Projektissa kehitetään opetuksen digitalisaatioteknologioiden käyttöönottoa (mm. tietojärjestelmät, videotuotanto) ja niiden käyttäjätukea (valmennus). Projekti tuottaa HAMKin uutta strategiaa tukevan moduulitoteutuskonseptin, tuotantoprosessin ja kehittymisen itsearvioinnin mallin. Oppimisanalytiikka -hankkeessa (OKM) edistetään opettajankoulutuksen ja yrittäjyyteen liittyvien uusien analytiikkamenetelmien käyttöönottoa mallintaen ja pilotoiden. HAMK on mukana myös yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta parantavissa hankkeissa, joissa kehitetään mm. oppituntien nauhoittamista ja materiaalien tekstittämistä.

Uusien opiskelijoiden tukemiseksi on olemassa digistarttipaketti, joka helpottaa digitaalisten työkalujen käyttöönottoa. Opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa osaamismerkkejä englannin- ja suomenkielellä. Paketti on käytössä koko laajuudessaan syksyllä 2019.

Opettajien pedagoginen kehittämisohjelma on toteutettu sopimuskauden aikana ja sen on läpikäynyt 100 % HAMKin opetus- ja tutkimushenkilöstöstä. Opettajille on tehty osaamiskartoitukset, joissa ilmenneisiin osaamistarpeisiin HAMK100-kehittämisohjelmalla on vastattu. Opettajat ja esimiehet ovat hyödyntäneet osaamiskartoitusten tuloksia henkilökohtaisissa kehityssuunnitelmissa ja räätälöidyissä valmennuksissa. Pedagoginen valmennusohjelma keskittyy digipedagogiikkaan, uudistuvaan korkeakoulupedagogiikkaan,

opettajien tutkimus- ja työelämäosaamiseen sekä kansainväliseen osaamiseen. Opettajat ovat suorittaneet digitaalisia osaamismerkkejä mm. digipedagogiikasta, O365-ohjelmien käytöstä ja tietosuojasta.

Jatkuvan oppimisen tukemiseen tarkoitettu FIVE STARS- yhteistyö on saanut rahoitusta (OKM) ja työ on käynnistynyt hankesuunnitelman mukaisesti.

HAMKin ja XAMKin strateginen yhteistyö lisää opiskelijoille yhteistä opintotarjontaa, jota on jo hyödynnetty laajasti.

Opiskelijoiden aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista jatketaan mm. seuraavilla toimilla:

- Osaamisen tunnistamisen laadunvarmistusta parannetaan dokumentaatiota ja läpinäkyvyyttä lisäävällä järjestelmällä.
- Jatketaan puolustusvoimien ja Suomen Partion kanssa AHOT- hyväksilukuyhteistyötä (mm. tulkintafoorumeja sekä metsäosaaja -osaamismerkki partion kanssa).

Opiskelijoiden työelämävalmiuksien parantamiseksi on lisätty opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua HAMKin tutkimustoimintaan.

HAMKin koulutusvienti perustuu vahvaan tutkimukseen ja koulutustoteutusten vaikuttavuuden arviointiin yhteistyössä asiakkaan ja osallistujien kanssa. Koulutusvientiä toteutetaan kohdemaittain ja -asiakkaittain tarvittaessa yhdessä kotimaisten korkeakoulujen kanssa.

Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia

Korkeakoulut tukevat uusia lupaavia tutkimusaloja sekä kansainvälisen huipun tuntumassa kehittyviä tutkimussuuntia. Korkeakoulut ovat sitoutuneet avoimeen toimintakulttuuriin ja avoimen tieteen käytänteisiin kaikilla organisaation tasoilla. Korkeakoulut tukevat kansallisen osaamispääoman kasvua mm. avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä käyttäjälähtöisen kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toimenpitein.

Korkeakoulut kehittävät tutkimuslaitosten sekä muun työ- ja elinkeinoelämän kanssa pitkäjänteisesti yhteisiä tutkimusympäristöjä, joilla on edellytykset menestyä kansainvälisessä ja monitieteisessä toimintaympäristössä. Korkeakoulut vahvistavat tutkimuslaitos- ja työelämäyhteistyötä ja kokoavat sitä tukevaa osaamistaan sekä kehittävät toimintatapojaan tutkimustulosten ja innovaatioiden kaupallistamiseksi.

Korkeakoulut kokoavat tutkimusrahoitusasiantuntemustaan sekä kehittävät toimintatapojaan ja keskinäistä yhteistyötään siten, että niillä on paremmat edellytykset hankkia laadullisesti kilpailtua, täydentävää rahoitusta strategiansa ja profiilinsa mukaiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyöhön sekä taiteelliseen toimintaan.

Ammattikorkeakoulu käynnistää tutkijavaihto-ohjelman kansainvälisten strategisten kumppaneiden kanssa vuonna 2017. Tutkimustoiminta tuottaa opetuksessa hyödynnettäviä moduleita. TKI-toiminnan kansainvälinen rahoitus kasvaa 2 miljoonaan euroon vuoteen 2020 mennessä.

Vuoteen 2019 mennessä rakennetaan bioalan koulutus- ja tutkimusympäristö yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen (LUKE) kanssa ja konetekniikan koulutus- ja tutkimusympäristö. Ammattikorkeakoululle muodostuu vuoteen 2019

mennessä selkeät kansainväliset tutkimuskärjet.

HAMK vahvistaa yhteistyötään Tieteen tietotekniikan keskuksen CSC:n kanssa työelämälähtöisessä tutkimuksessa ja koulutuksen digitalisaatiossa. Ammattikorkeakoulu painottaa yhteiskuntavastuussaan ekologista kestävyyttä ja sen edistämistä ja julkaisee yhteiskuntavastuuraportin joka toinen vuosi.

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa varmistetaan nykyistä vahvempi kytkentä ammattikorkeakoulun strategiaa tukevaan TKI-toimintaan.

Ammattikorkeakoulun koko henkilöstönTKI-osaamista syvennetään tiiviissä vuorovaikutuksessa muiden korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän kanssa.

Ammattikorkeakoulun avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintatapa nousee sopimuskauden aikana tasolle kolme.

Nykymuotoisesti vuodesta 2014 lähtien toimineet HAMKin neljä tutkimusyksikköä (Ammatillinen osaaminen, Biotalous, Ohutlevy, Älykkäät palvelut) ovat vakiinnuttaneet toimintansa ja hakevat kasvua erityisesti kansainvälisesti. Kansainvälistä toimintaa tukemaan tutkimusyksiköt nimettiin uudelleen: HAMK Bio, HAMK Edu, HAMK Smart, HAMK Tech. HAMKin tutkimusprofiilin mukainen kansainvälinen kumppanuusverkoston rakentaminen on aloitettu. HAMKissa käynnistyi ensimmäinen Horizon 2020-hanke biotalouden alalta. Tutkijayliopettajajärjestelmää on edelleen laajennettu vahvistamaan soveltavaa tutkimustoimintaa. Järjestelmän rahoittamiseen ovat ottaneet osaa HAMK sidosryhmät. Opiskelijat osallistuvat HAMKin tutkimusyksiköiden toimintaan.

Beyond Alliance for Knowledge -liittouman ja Luken tutkimusyhteistyötä jatketaan ja kehitetään edelleen yhdessä sovittujen linjausten mukaan. Yhteistyö Laurean ja Humakin kanssa etenee sovitusti. Kumppanuus Aalto-yliopiston kanssa vahvistaa HAMKin strategian mukaista soveltavaa tutkimustoimintaa. Uutena strategisena kumppanina toimii myös XAMK.

Kansainvälisen tutkimusrahoituksen hankesalkun arvo on noin 1.3 M[€] (2018).

Kone- ja tietotekniikan koulutus- ja tutkimusympäristöt uudistetaan Riihimäellä syysyksi 2019. Uudistuksessa päivitetään laboratoriot vastaamaan muuttuneita koulutuksen ja tutkimusyksiköiden tarpeita. Henkilöstön työtilat on jo muutettu tukemaan yhteisöllistä työskentelyä. Suunnitelman mukainen uudistaminen tukee yhteistyötä tilojen ja laitteiden sekä koulutus- ja palvelutoiminnan osalta Hyria koulutus Oy:n kanssa.

HAMK Bio-tutkimusyksikön laboratoriot ovat hankesuunnitteluvaiheessa. Nykyisiä biotalouden laboratorioita laitteineen on päivitetty. HAMK Smart Systems and Biotechnology Center tulee rakentumaan osaksi Hämeenlinnan elinkeinoekosysteemiä.

HAMKin yhteiskuntavastuuraportti julkaistiin syksyllä 2018. Uuden strategian (HAMK 2030) mukaisesti HAMKiin laaditaan kestävä kehityksen -ohjelma.

YAMK-toiminnan kehittämistä yhdessä HAMKin tutkimusyksiköiden kanssa viedään eteenpäin. TKI-toiminnan tulosten kaupallistamisesta on tehty ohje tutkimusyksiköiden käyttöön. Tulosten kaupallistamisen mekanismeja kehitetään edelleen.

Yhteistyötä CSC:n kanssa on jatkettu. CSC on tukenut HAMKia kilpailutuksissa tietoliikenneyhteyksien ja digitaalisten järjestelmien ja palvelujen hankinnassa, asianhallinnan ja arkistoratkaisuiden kehittämisessä sekä tutkimuspalvelujen käyttöönotossa.

Avoimen tieteen ja tutkimuksen (ATT) edistämiseksi otettiin käyttöön HAMKin avoimuuden periaatteet, toiminnot ja niiden seuranta sekä toteutusaikataulu. Aineistojen hallintaa ja avointa julkaisemista ohjeistettiin ja henkilöstöä koulutettiin. HAMKin tutkimusdatapolitiikka otettiin käyttöön keväällä 2019. TKI-hankkeiden projektipäälliköitä ohjeistettiin ATT:n vaatimuksista. Ohjeistus opinnäytetöiden aineistohallintaan on valmisteilla. Hamkilaiset osallistuvat aktiivisesti kansalliseen kehitystyöhön TSV:n koordinoimissa asiantuntijaryhmissä.

Korkeakouluyhteisö voimavarana

Korkeakoulut arvioivat ja kehittävät suunnitelmallisesti johtamista ja asiantuntijatyön edellytyksiä kaikilla organisaatiotasoilla. Korkeakoulut toteuttavat hyvää ja avointa henkilöstöpolitiikkaa sekä ottavat työhyvinvoinnin tarkastelussa käyttöön yhtenäisen ja vertailukelpoisen työvälineen. Korkeakoulut edistävät tasa-arvoa ja moniarvoisuutta henkilöstöpolitiikassaan sekä perustehtäviensä sisältöjen kehittämisen kautta. Korkeakouluyhteisöä vahvistetaan henkilöstön osaamista kehittämällä, verkostoitumalla, kansainvälisillä rekrytoinneilla sekä hyödyntämällä opiskelijoiden osaamista. Korkeakoulut ottavat merkittävän roolin toiminta-alueensa kulttuurisen monimuotoisuuden vahvistamisessa.

Korkeakoulut kuulevat ja sitouttavat henkilöstöä ja opiskelijoita johtamis-, organisaatio- tai muiden uudistusten varhaisessa vaiheessa siten, että korkeakouluyhteisön jäsenet voivat vaikuttaa ja ottaa vastuuta muutoksista. Korkeakoulut hyödyntävät opiskelija- ja henkilöstöpalautejärjestelmiä sekä digitalisaation mahdollisuuksia toimintakulttuurin ja käytäntöjen kehittämisessä.

HAMK toteutti henkilöstön osaamiskartoitukset vuonna 2018. Tuloksia on hyödynnetty johtamisessa, henkilökohtaisten oppimispolkujen rakentamisessa ja HAMK100-valmennusten suunnittelussa.

HAMKissa toteutettiin syksyllä 2018 työhyvinvointikysely. Kyselyn tulokset olivat parantuneet edelliseen kyselyyn nähden (2016). Erityisesti lähiesimiestyöstä saatu palaute oli hyvä (ka. 4.0, asteikolla 1-5). Kyselyssä kartoitettiin myös aivotyön ergonomiaan liittyviä asioita (Kevan rahoittama kehittämishanke). Hankkeessa kehitetään palautumiseen, taukoihin, yhteisöllisyyteen ja uuden oppimiseen liittyvää työhyvinvointia. HAMK on mukana myös Työterveyslaitoksen hankkeessa, jossa tutkitaan opetushenkilöstön työtä ja työstä poissaoloja. Tulokset valmistuvat vuoden 2019 lopussa.

3. HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULUN TEHTÄVÄ, PROFIILI JA VAHVUUSALAT

Tehtävä ja profiili

HAMK profiloituu ekologisesti kestävä teknologian, ammatillisen opettajankoulutuksen ja luonnonvara-alan koulutuksen ja tutkimuksen kehittäjänä.

HAMK on edelleen profiloitunut yksikköjensä toimintaa määriteltyjen profiilin mukaisesti. Profiilin mukaisia aloja on huomioitu resurssoinnissa mm. vahvistamalla osaamista rekrytoinneilla. Profiilin mukaiset vahvuusalueet näkyvät HAMKissa läpileikkaavina osaamisalueina ja monialaisena toimintana. Työn onnistumisesta kertoo HAMKin menestys TKI-toiminnan profilointiin kohdennetuissa hankerahoituksissa (OKM).

Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

HAMKin määrittelemät vahvuusalat ovat ammatillinen osaaminen, biotalous, ohutlevyteknologia ja älykkäät palvelut.

HAMKin vahvuusalat ovat samat kuin tutkimusyksiköiden tutkimusalueet. Soveltavan tutkimuksen vahvistaminen on priorisoitu korkealle HAMKin kehittämistyössä. Vahvuusalueet on huomioitu myös HAMKia läpileikkaavina monialaisuutta vahvistavina osaamisalueina. Vahvuusalat määrittävät mm. tutkijayliopettajien rekrytoinnin suuntaamisen. HAMKin uuden strategian 2030 mukaisesti myös tutkimusyksiköiden profiileja on päivitetty ja tutkimusyksiköiden nimet ovat HAMK Bio, HAMK Edu, HAMK Smart ja HAMK Tech.

4. TUTKINTOTAVOITTEET

Tavoitteet	Vuosina 2017 - 2020 keskimäärin
Ammattikorkeakoulututkinnot	1 035
Taiteet ja kulttuurialat, kasvatusalat, yhteiskuntatieteet	45
Humanistiset alat, lääketieteet ja terveys- ja hyvinvointialat	255
Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet ja palvelualat	175
Luonnontieteet, tietojenkäsittely ja tietoliikenne, tekniikan alat ja maatalous- ja metsätieteelliset alat	560
Ammattikorkeakoulukohtaiset tavoitteet	
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	140
Ammatillinen opettajankoulutus	400

Ammattikorkeakoulu arvioi vuoden 2017 loppuun mennessä yhdessä muiden sosionomi (AMK) tutkintonimikkeeseen johtavaa koulutusta antavien ammattikorkeakoulujen kanssa sosiaalialan koulutusta siten, että syntyy nykyistä vahvempia yksiköitä työelämän tarpeita vastaavasti. Lastentarhanopettajien koulutusmääriä on sovittu lisättäväksi yliopistoissa.

HAMKin sosiaalialan koulutusvastuu tekee tiivistä alueellista yhteistyötä sosiaalialan julkisten ja yksityisten palveluntuottajien kanssa rakentaen yhteistä visiota alan osaamistarpeista nyt ja tulevaisuudessa. Alueen ainoana korkeakouluna HAMKin sosionomikoulutuksessa annettava varhaiskasvatuksen opettajakelpoisuus ja varhaiskasvatuksen sosionomikelpoisuus mahdollistavat alueellisen työvoimatarpeen tyydyttämisen ja varhaiskasvatuksen kehittämisen niin alueellisella kuin kansallisellakin tasolla.

5. RAHOITUS

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää ammattikorkeakoululle perusrahoitusta ammattikorkeakoululaissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi ammattikorkeakoululain (932/2014) 43§:n, ammattikorkeakouluista annetun valtioneuvoston asetuksen (1129/2014) 12, 13 ja 14 §:n (sitä kuin ne ovat asetuksessa 813/2016) ja ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (814/2016) perusteella yhteensä 40 661 000 euroa momentilta 29.40.55 seuraavasti:

Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 35 462 000 euroa.

Strategiarahoitusta kohdennetaan ammattikorkeakoulun strategian mukaiseen toimintaan 2 250 000 euroa vuonna 2017, 2 150 000 euroa vuonna 2018, 1 750 000 euroa vuonna 2019 ja 1 750 000 euroa vuonna 2020. Strategiarahoituksen kohdentamisessa on otettu huomioon erityisesti:

- Valintamenettelyjen uudistaminen ml. ylioppilastutkinnon ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen tutkintojen parempi hyödyntäminen
- Digiagendan edistäminen ja koulutusprosessien uudistaminen
- Alueellisen ja KOTUMO -yhteistyön vahvistaminen, Luke-yhteistyö (2017-2020)
- Kansainvälistymistä vahvistavat toimenpiteet ml. strategiset kumppanuudet

Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus ammattikorkeakouluille aiheutuneista kustannuksista on yhteensä 2 949 000 euroa.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

Digiagenda ja koulutusprosessin uudistaminen on raportoitu aiemmin.

LUKE/KOTUMO on raportoitu aiemmin.

Strateginen kumppanuus on raportoitu aiemmin.

Muut kansainvälisyyttä vahvistavat toimet on raportoitu aiemmin.

6. RAPORTOINTI

Ammattikorkeakoulu raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittaisessa erillisraportissa sopimuksen tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Ammattikorkeakoulu myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisessa tai toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan ammattikorkeakoulujen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Ammattikorkeakoulu informoi ennakoivasti, vuosiraportoinnin ulkopuolella ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa sopimuskauden aikana vuosittain, että korkeakoulu on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa OKM käy vuosittain alkusyksystä tarkentavan keskustelun korkeakoulun kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi sopimuksen toteutumista ministeriön kirjallisessa palautteessa, ohjaukseen liittyvien korkeakouluvierailujen yhteydessä ja osana vuotuista tilastoseurainta.

ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Tarja Filatov
Hallituksen puheenjohtaja

Hannu Sirén
Johtaja

Pertti Puusaari
Rehtori